J.U. ZAVOD ZA HITNU MEDICINSKU POMOĆ KANTONA SARAJEVO "PRIM. DR SILVA RIZVANBEGOVIĆ"

JAVNA USTANOVA
ZAVOD ZA HITNU MEDICINSKU POMOĆ
KANTONA SARAJEVO
Broj: 1017
Datum 23.05 20 24

PRAVILNIK O NAČINU PREGLEDA UMRLIH, TE UTVRĐIVANJA VREMENA I UZROKA SMRTI U IZBANBOLNIČKIM, MEDICINSKO TERENSKIM SLOVIMA

SARAJEVO, MAJ 2024. GODINE

Na osnovu člana 25. Statuta JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć KS Prim.dr. Silva Rizvanbegović („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 45/13, 47/13, 20/16 i 01/22), Pravilnika o načinu pregleda umrlih, te utvrđivanja vremene i uzroka smrti (“Sl.novine FBiH, broj 79/13.), Upravni odbor na 44. redovnoj sjednici održanoj dana 23.05.2024. godine, donio je :

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuje se način postupanja kod smrti pacijenta u zdravstvenoj ustanovi J.U. ZHMP KS, način postupanja kod smrti pacijenta na terenu (prebvalište pacijenta ili lice mjesta gdje je pacijent zatečen),te način postupanja kod smrti pacijenta u sanitetskom automobilu ZHMP. Pravilnikom se utvrđuje i način pregleda umrlih, te način utvrđivanja vremena i uzroka smrti. Pravilnik se donosi na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), Pravilnika o načinu pregleda umrlih, te utvrđivanja vremene i uzroka smrti (“Sl.novine FBiH, broj 79/13.), te prema Pravilniku o radu JU ZHMP KS i specifičnostima medicinsko terenskog rada JU ZHMP KS.

II PREGLED UMRLIH I USTANOVLJAVANJE VREMENA I UZROKA SMRTI

Član 2.

RAD MRTVOZORNIKA J.U. ZHMP KS

(a) Pregled, utvrđivanje vremena i uzroka smrti osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području Kantona obavlja doktor medicine-**mrtvozornik** kojeg imenuje kantonalno ministarstvo nadležno za zdravstvo, te završiti edukaciju propisanu Pravilnikom.

(b) Mrtvozornik je, pri vršenju mrtvozorstva, dužan posjedovati Iskaznicu za mrtvozornika.

(c) Doktor medicine ili specijalista urgentne medicine,koji nije mrtvozornik, može izvršiti samo konstataciju smrti pacijenta, uz nalaz i isprintani zapis ritma asistolije u III odvoda, sa napisanim podacima pacijenta i tačnom vremenu konstatacije smrti i u dalju nadležnost predati doktoru mrtvozorniku. Isti je dužan predate mrtvozorniku svu postojećumedicinsku dokumentaciju preminulog.

Ukoliko se i pri konstataciji smrti pronađu elementi koji upućuju na krivično djelo, doktor koji konstatuje smrt dužan je odmah obavijestiti šefa smjene da se na lice mjesta pozovu pripadnici nadležne policijske uprave.

(d) Mrtvozorstvo u vremenskom periodu od 20:00h do 08:00h je u nadležnosti mrtvozornika J.U.ZHMP KS, a u periodu od 08:00h do 20:00h je u nadležnosti mrtvozornika DZ. Ukoliko nema elemenata krivičnog djela kao uzroka smrti pacijenta, mrtvozorstvo može obaviti i registrovani ljekar mrtvozornik pokopnog preduzeća ukoliko ga isto posjeduje, uz prethodnu konsultaciju sa šefom smjene.

(e) Iznimno od stavke d. mrtvozornik JU ZHMP mrtvozorstvo može izvršiti i u vremenskom periodu od 08:00-20:00 h, ukoliko se radi o smrti utvrđenoj u prostorijama ili sanitetskom vozilu JU ZHMP KS, ili ako mrtvozornik DZ nije dostupan.

Član 3.

DOKUMENTACIJA

(a) Mrtvozornik je obavezan uredno voditi medicinsku dokumentaciju o vršenju mrtvozorstva.
(b) Za svako izvršeno mrtvozorstvo, mrtvozornik je dužan isto upisati u Knjigu mrtvozorstava u Centralnom punktu JU ZHMP, sa svim traženim podacima, bez obzira o kakvoj se vrsti smtri radi i da li je tijelo upućeno na obdukciju ili ne.
(c) Za svako izvršeno mrtvozorstvo mrtvozornik je dužan popuniti interni protokol o mrtvozorstvu – protokol u prilogu Pravilnika(koji će zadužiti i popunjenog razdužiti u JU ZHMP). Popunjava se u 2 primjerka (original i kopija), gdje se original daje porodici preminulog ili prisutnoj policiji, ovisno o okolnostima slučaja.
(d) Mrtvozornik je dužan da u slučaju prirodne smrti izda Dozvolu za sahranu u jednom primjerku porodici, pokopnom preduzeću ili prisutnoj policiji, ovisno o okolnostima slučaja.
(e) Mrtvozornik je dužan izdati potvrdu o smrti, najkasnije do mjesec dana od trenutka mrtvozorstva.
(f) Potvrda se može ispuniti ručno na predviđenim formularima, ili elektronski na medit sistemu.
(g) Potvrda o smrti se može izdati porodici preminulog, skrbniku ili ovlaštenom radniku socijalne službe.
(h) Potvrda se izdaje u 2, odnosno 3 primjerka, porodici,ovisno o mjestu sahrane preminulog. Jedan primjerak se ostavlja u arhivu JU ZHMP KS.
(i) Ukoliko je radi okolnosti policija bila prisutna na licu mjesta, jedan primjerak Potvrde se izdaje i nadležnoj P.U.
(j) Iznimno od pravilnika, Dozvolu za sahranu, mrtvozornik JU ZHMP, može izdati prije ispunjavanja Potvrda o smrti, radi specifičnosti medicinsko terenskog rada

Član 4.

Način vršenja mrtvozorstva

(a) Mrtvozornik je dužan pregledati tijelo preminulog prema zvaničnom Pravilniku, najkasnije do 12 h od utvrđivanja vremena smrti ili pronalaska tijela.
(b) Mrtvozornik ne može raditi mrtvozorstvo kod premnulih koje je neposrednoprije liječio.
(c) Iznimka stavke b. je da se mrtvozorstvo može izvršiti,ako na području Kantona nije dostupan ni jedan drugi mrtvozornik.
(d) Mrtvozornik je dužan, prije pregleda preminulog, ustanoviti identitet preminulog. Ukoliko se identitet, radi stanja tijela, ili iz drugih razloga ne može utvrditi, mrtvozornik je dužan tražiti sudsko-medicinsku obdukciju.

(e) Ukoliko se vrši mrtvozorstvo kod preminulih koji su strani državljani, neophodno je obavijestiti nadležnu Policijsku Upravu.

(f) Mrtvozornik nikada ne smije pod pritiskom drugih lica, smrt proglasiti prirodnom, ukoliko sam ne smatra da se radi o prirodnoj smrti.

Član 5.

Smrt pacijenta u sanitetskom vozilu J.U. ZHMP KS

(a) Ukoliko se smrt pacijenta desi u sanitetskom vozilu, u toku pružanja medicinske pomoći ili tokom transporta pacijenta, članovi ekipe dužni su zaustaviti sanitetsko vozilo na mjestu smrti, te odmah obavijestiti šefa smjene o smrtnom ishodu pacijenta.

(b) Šef smjene će po zaprimljenom pozivu iz stavke a. uputiti mrtvozornika na lice mjesta, da bi mrtvozornik utvrdio uzrok smrti.

(c) Ako se pri mrtvozorstvu utvrdi da je uzrok smrti prirodan, mrtvozornik će popuniti propisanu dokumentaciju i obavijestiti šefa smjene, i tek onda se preminuli može dovesti u mrtvačnicu JU ZHMP.

(d) Pri predavanju preminulog u mrtvačnicu JU ZHMP KS, obaveza je šefa smjene da prisustvuje istom. Mrtvozornik će predati šefu smjene popunjen obrazac Dozvole za sahranu. Sve lične stvari pacijenta se moraju popisati. Na tijelo preminulog obaveza je zakačiti papir sa ličnim podacima preminulog.

(e) Dužnost mrtvozornika je informirati porodicu o smrtnom ishodu pacijenta. U dogovoru sa porodicom, obavještava se telefonski pokopno preduzeće po želji porodice pacijenta radi dogovora o preuzimanju tijela preminulog.

(f) Ukoliko mrtvozornik proglasi nasilnu smrt ili smrt u vezi sa krivičnim djelom,ili se o uzroku smrti ne može izjasniti, obavijestiti će o istom odmah šefa smjene.

(g) Po zaprimanju dojave iz stavke f. šef smjene je dužan odmah pozvati pripadnike nadležne P.U. na lice mjesta, bez pomjeranja tijela preminulog.

(h) Mrtvozornik je dužan na licu mjesta sačekati pripadnike P.U. i dežurnog tužioca, uz ispunjen protokol o pregledu preminulog koju će predati tužiocu. Ukoliko tužilac bude zahtijevao dodatne informacije u vezi sa slučajem, mrtvozornik je zakonski dužan iste dati. U ovakvim slučajevima porodica nema pravo odbiti obdukciju, a o načinu obdukcije i daljim postupcima odlučuje nadležni tužilac.

(i) Ukoliko se radi o nejasnom uzroku smrti, a smrt nije nastupila kao rezultat krivičnog dijela, mrtvozornik obavještava šefa smjene, da zahtijeva medicinsku obdukciju. Šef smjene i mrtvozornik će u kontaktu sa porodicom iste obavjestiti o tome. Ukoliko porodica odbija medicinsku obdukciju, potpisati će se na predviđeno mjesto u protokolu, i mrtvozornik će dalje postupiti prema Pravilniku FBiH. Ukoliko porodica pristaje na medicinsku obdukciju, obavještava se nadležna PU i dežurni tužilac, te je postupak isti kao u stavci h.

(j) Ukoliko se radi o smrti od infektive bolesti, mrtvozornik će odmah obavijestiti šefa smjene, koji će stupitiu kontakt sa pokopnim preduzećem osposobljenjim za preuzimanje tijela umrlog od zarazne bolesti.

Član 6.

SMRT PACIJENTA U PROSTORIJAMA J.U. ZHMP KS

(a) Ukoliko tokom pregleda pacijenta ili pružanja medicinske pomoći pacijentu, dođe do smrti pacijenta u prostorijama JU ZHMP KS, nadležni doktor medicine će konstatovati smrt, te o istom odmah obavijestiti šefa smjene.

(b) Šef smjene će pozvati mrtvozornika za pregled preminulog. Dok mrtvozornik ne pregleda tijelo preminulog, isto se neće pomjerati sa onog mjesta gdje je konstatovana smrt.

(c) Doktor medicine koji je konstatovao smrt, dužan je mrtvozorniku predati svu medicinsku dokumentaciju o pacijentu, koju mrtvozornik zahtijeva (pismeno se izjasniti zbog čega se pacijent javio u ZHMP, šta je konstatovao pri pregledu, koji su dijagnostički postupci urađeni, šta je utvrđeno kao radna dijagnoza za preminulog i koja je terapija ordinirana preminulom. Ukoliko je rađena reanimacija pacijenta, mrtvozorniku se mora predati na uvid i Zapisnik o reanimacionom postupku.)

(d) Mrtvozornik će prema Pravilniku FBiH pregledati tijelo preminulog, ispuniti protokol za mrtvozorstva, te će dati svoje mišljenje o uzroku smrti.

(e) Ukoliko se radi o prirodnoj smrti pacijenta, mrtvozornik će popuniti obrazac dozvola za sahranu i upisati podatke u knjigu umrlih, te će nakon toga tijelo preminulog, sa prikačenim osobnim podacima i popisanim ličnim stvarima i dozvolom za sahranu, premjestiti u mrtvačnicu . Šef smjene će u dogovoru sa porodicom obavijestiti pokopno preduzeće koje će preuzeti tijelo preminulog.

(f) Tijelo preminulog se premješta nakon mrtvozorstva u najbližu mrtvačnicu! Ukoliko je smrt pacijenta nastupila na perifernim punktovima,šef smjene će kontaktirati najbliži DZ koji ima mrtvačnicu, radi dogovora.

(g) Ukoliko se radi o nejasnoj smrti pacijenta, mrtvozornik će zahtijevati medicinsku obdukciju. Dalji postupak kaou čl 5.

(h) Ukoliko se radi o smrti pacijenta koja je nasilna ili u vezi sa krivičnim djelom, postupak isti kao u čl 5.

Član 7.

UTVRĐIVANJE SMRTI PACIJENTA KOJI JE U PROSTORIJE JU ZHMP KS DOVEŽEN BEZ ZNAKOVA ŽIVOTA

(a) Ukoliko je pacijent u prostorije JU ZHMP (uključujući centralni i periferne punktove) dovežen bez znakova života, a njegovo stanje je takvo da se ne sprovodi reanimacioni postupak, smrt se konstatuje bez pomjeranja iz privatnog auta, potrebno je odmah obavijestiti nadležnu policijsku upravu, a šef smjene poziva dežurnog mrtvozornika za utvrđivanje uzroka smrti.

(b) Ukoliko je pacijent u prostorije JU ZHMP (uključujući centralni i periferne punktove) dovežen bez znakova života, a stanje je takvo da sprovodi reanimacioni postupak, pacijent se premješta u prostorije zavoda, potrebno je obavijestiti nadležnu policijsku upravu.

(c) Za stavke a i b potrebno u protokol evidentirati vrijeme dovoženja pacijenta, podatke o onom ko ga je dovezao i registarski broj automobile

(d)Mrtvozornik će prema Pravilniku FBiH pregledati tijelo preminulog, te će dati svoje mišljenje o uzroku smrti.

(f) Dalji postupci isti kao u čl 5.

Član 8.

SMRT PACIJENTA NA MJESTU PREBIVALIŠTA

(a) U slučaju smrti pacijenta na mjestu prebivališta, doktor medicine će konstatovati smrt, te dalje slučaj predati ovlaštenom mrtvozorniku.

(b) Ako doktor medicine u toku konstatacije smrti primijeti povrede na preminulom ili bilo kakvu drugu sumnju na moguće krivično djelo, dužan je obavijestiti odmah šefa smjene koji će na adresu prebivališta uputiti policiju.

(c) Doktor medicine koji je konstatovao smrt, dužan je mrtvozorniku predati svu medicinsku dokumentaciju o pacijent koju mrtvozornik zahtijeva

(d) Mrtvozornik će prema Pravilniku FBiH pregledati tijelo preminulog, te će dati svoje mišljenje o uzroku smrti.

(e) ukoliko se radi o prirodnoj smrti pacijenta, mrtvozornik će popuniti obrazac dozvola za sahranu i uzeti potrebne podatke da bi se ispunile Potvrde o smrti naknadno! (Iznimka radi medicinsko terenskog rada, jer se potvrde ispunjavaju na meditu i zahtijevaju dolazak u centralni punkt)

(f) Ukoliko se radi o nejasnoj smrti pacijenta, postupak kao u čl5.

(g) Ukoliko se radi o smrti pacijenta koja je nasilna ili u vezi sa krivičnim djelom, šef smjene će obavijestiti nadležnu policijsku upravu. Postupak kao u čl. 5

(h) Tijelo preminulog na mjestu prebivališta se iz prebivališta nikada ne prevozi u mrtvačnicu zdravstvene ustanove, nego se predaje ovlaštenom pokopnom preduzeću.

Član 9.

SMRT PACIJENTA NA JAVNOM MJESTU

(a) U slučaju smrti pacijenta na javnom mjestu, doktor medicine će konstatovati smrt, te dalje slučaj predati ovlaštenom mrtvozorniku. Policija mora biti obavještena i ostati na licu mjesta do dolaska mrtvozornika.
(b) Doktor medicine koji je konstatovao smrt, dužan je mrtvozorniku predati svu medicinsku dokumentaciju o pacijent koju mrtvozornik zahtijeva
(c) Mrtvozornik će prema Pravilniku FBiH pregledati tijelo preminulog, te će dati svoje mišljenje o uzroku smrti.
(d) Dalje postupanje kao u čl 5.

Član 10.

SMRT PACIJENTA U DRUGOJ ZDRAVSTVENOJ ILI SOCIJALNOJ USTANOVI

(a) U slučaju smrti pacijenta u drugoj zdravstvenoj ili socijalnoj ustanovi, doktor medicine će konstatovati smrt, te dalje slučaj predati ovlaštenom mrtvozorniku.
(b) Zdravstvene ili socijalne ustanove će kontaktirati svog ovlaštenog mrtvozornika za dalji postupak!
(c) Iznimno ukoliko druga zdravstvena ili socijalna ustanova nema ugovorno svog ovlaštenog mrtvozornika, a mrtvozorstvo je potrebno izvršiti u radnom vremenu mrtvozornika J.U.ZHMP,mrtvozornik će prema Pravilniku pregledati tijelo preminulog, te će dati svoje mišljenje o uzroku smrti.
(d) Dalje postupanje kao u čl 5.

Član 11.

SMRT STRANIH DRŽAVLJANA

(a) Kod svake smrti stranih državljana potrebno je obavijestiti policiju.

b.) Mrtvozornik će prema Pravilniku regledati tijelo preminulog, te će dalje postupati prema čl 5.

Član 12.

SMRT DOJENČADI

(a) Kod dojenačke smrti mrtvozornik je dužan slučaj predaje policiji i nadležnom tužiocu radi obdukcije

(b) Iznimka iz stava a je ukoliko je dojenče imalo verifikovano oboljenje ili verifikovanu urođenu manu, a koja je uzrok smrti, kada se ne mora predavati na obdukciju.

Član 13.

UZROCI SMRTI I/ILI OKOLNOSTI KOJE JE OBAVEZNO PREDAJU NA SUDSKO MEDICINSKU OBDUKCIJU

(a) Mrtvozornik će u slijedećim slučejevima obavezno predate tijelo na sudsko-medicinsku obdukciju:
- Nasilna smrt
- Smrt nepoznatog uzroka
- Smrt kao posljedica povrede na radu
- Smrt koja je nastala do 48h nakon medicinskog zahvata
- Smrt kao rezultat okolnosti krivičnog djela
- Smrt kao rezultat nejasnih okolnosti
- Smrt kao rezultat trovanja
- Smrt u kojoj je nemoguće utvrditi identitet preminulog
- Smrt porodilje
- Smrt dojenčadi-postupiti kao u čl 12.

(b) Smrt bez prisustva svjedoka se ne smatra primarno smrću koja se predaje na sudsko-medicinsku obdukciju, nego se nakon pregleda tijela mora ustnoviti o kakvoj se smrti radi!

(c) U ovim slučajevima porodica preminulog ne može odbiti obdukciju!

Član 14.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

BROJ: 4017

DATUM: 23.05.24.

V.d. Predsjedavajućeg Upravnog odbora

Mr Ahmet Berilo

[redacted]